

2020-11-27

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2020/898

Kommunstyrelsen

Remiss av ny renhållningsordning för Nacka kommun

Yttrande under samråd och utställning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår att kommunstyrelsen fattar följande beslut.

Kommunstyrelsen antar förslag till yttrande enligt bilaga 1 till denna tjänsteskrivelse.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har beretts tillfälle att yttra sig över förslag till ny renhållningsordning för Nacka kommun. Förslaget omfattar ny avfallsplan och reviderade avfallsföreskrifter. Den nya avfallsplanen visar inriktningen på kommunens avfallsarbete under perioden 2021-2026 och syftet är att Nackaborna, företagare, verksamheter och kommunen själva ska verka för att minska och förebygga avfall och nedskräpning och minska avfallets miljöpåverkan. Avfallsföreskrifterna anger hur det kommunala avfallet ska hanteras.

Kommunstyrelsen föreslås yttra sig över avfallsplanen med tillhörande handlingsplan, samt över avfallsföreskrifterna. I yttrandet föreslås kommunstyrelsen särskilt lyfta konsekvenser på stadsutvecklingen samt behovet av att säkra att ambitionerna i avfallsplanen kan uppnås.

Ärendet

Kommunstyrelsen har beretts tillfälle att yttra sig över förslag till ny renhållningsordning för Nacka kommun. Förslaget omfattar ny avfallsplan och reviderade avfallsföreskrifter. Den nya avfallsplanen visar inriktningen på kommunens avfallsarbete under perioden 2021-2026. Avfallsföreskrifterna anger hur det kommunala avfallet ska hanteras. Samråd och utställning om förslaget till ny renhållningsordning för Nacka kommun pågår från den 29 september till och med den 10 december 2020.

Enheten för strategisk stadsutveckling har berett ärendet i samverkan med exploateringsenheten Nacka stad, enheten för bygg och anläggning och kommunens jurister.

Avfallsplanen har tagits fram i samverkan mellan Nacka vatten och avfall och kommunen. Arbetet med att ta fram avfallsplanen har pågått sedan 2019 och har involverat breda delar av den kommunala verksamheten liksom externa aktörer. Samråd

har skett med allmänhet och verksamheter. Avfallsplanen har utarbetats utifrån gällande lagstiftning och de mål och styrdokument som finns inom området.

Förslaget till renhållningsordning består av två delar; avfallsplan och avfallsföreskrifter. Förslaget till avfallsplan utgörs av följande dokument:

- Avfallsplan 2021-2026 (beskriver målen)
- Handlingsplan (beskriver åtgärderna och hur mål och åtgärder ska följas upp)
- Lagstiftning, mål, planer och styrdokument
- Nuläge och framtida bedömning
- Uppföljning avfallsplan 2020
- Nedlagda deponier
- Miljökonsekvensbeskrivning

Enligt miljöbalken ska varje kommun ha en avfallsplan om allt avfall i kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna kommunens renhållningsordning, vilken beslutas av kommunfullmäktige. Nacka kommuns avfallsplan 2021–2026 ersätter Nackas avfallsplan 2020.

Syftet med avfallsplanen är att nackaborna, företagare, verksamheter och kommunen själva ska verka för att minska och förebygga avfall och nedskräpning och minska avfallens miljöpåverkan. Syftet är vidare att den ska:

- utgöra ett gemensamt styrdokument för kommunens arbete inom avfallsområdet
- ange mål och åtgärder inom avfallsområdet för att bidra till att kommunen uppfyller lokala, nationella och internationella mål.

Kommunstyrelsen föreslås lämna yttrande över avfallsplanen med tillhörande handlingsplan, samt över avfallsföreskrifterna.

Avfallsrätten är ett omfattande regelverk bestående av bland annat EU-direktiv, miljöbalken, avfallsförordning och Naturvårdsverkets föreskrifter. Kommunens jurister bedömer att de nya föreskrifterna beaktar de regeländringar som trätt i kraft under 2020, bland annat miljöbalken, avfallsförordningen och Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2020:6.

Uppföljning

Nacka kommuns avfallsplan 2021–2026 innehåller fyra övergripande mål:

- Mål 1 Avfall och matsvinn förebyggs
- Mål 2 God service, tillgänglig insamling och engagerade Nackabor
- Mål 3 Hållbar och säker avfallshantering
- Mål 4 Minskad nedskräpning

Till dessa finns femton delmål som konkretiserar de övergripande målsättningarna. För att uppnå målen finns 49 åtgärder framtagna som skulle behöva genomföras under planperioden. Dessa åtgärder redovisas i handlingsplanen, se bilaga 4 till denna tjänsteskrivelse. I handlingsplanen beskrivs även hur delmålen ska följas upp och beslut om åtgärder.

Nacka vatten och avfall AB ansvarar för att samordna arbetet med att genomföra och följa upp planen, på uppdrag av Natur- och trafiknämnden. Som stöd i genomförandet kommer en avfallsplanegrupp att bildas med utvalda nyckelpersoner. Uppföljning av målen och åtgärderna kommer årligen redovisas för Natur-och trafiknämnden, som också kommer besluta om eventuella nya eller reviderade åtgärder.

Kommunstyrelsens yttrande

Kommunstyrelsen vill särskilt lyfta konsekvenser på stadsutvecklingen samt behovet av att säkra att ambitionerna i avfallsplanen kan uppnås.

Förslagen till åtgärder ställer höga krav på en god samverkan både inom kommunen, med bolagen samt med verksamheter och byggaktörer i kommunen. Kommunstyrelsen ser positivt på att åtgärderna för att uppnå målen i avfallsplanen har prioriterats utifrån kostnad/besparing, miljönytta samt betydelse för att nå målen.

För att säkerställa att delmål uppnås och att beslutade åtgärder genomförs behöver detta planeras in i budget och verksamhetsplanering för respektive ansvarig nämnd och enhet. Det är viktigt att uppföljning och eventuella beslut om nya åtgärder både förankras och sker i takt med budgetprocessen för att möjliggöra en effektiv process.

Kommunstyrelsen noterar sammanställningen av klimatnytta och ekonomiska konsekvenser som redovisas i avfallsplanen, och vill framföra att en sådan sammanställning bör uppdateras kontinuerligt för att säkerställa att rätt prioriteringar görs.

Konsekvenser på stadsutvecklingen

En av inriktningarna i Nackas Strategi för miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen är *Hållbar avfallshantering och återbruk*. Enligt denna ska den byggda miljön utformas så att den möjliggör en modern och miljövänlig avfallshantering. Strategin gäller för alla stadsbyggnadsprojekt som påbörjats från och med januari 2020, men avfallshantering är en viktig fråga i samtliga stadsbyggnadsprojekt. Därför är en uppföljning enligt handlingsplanen ett bra komplement i kommunens strategiska arbete med denna fråga. Under avsnittet ekonomi i avfallsplanen bör texten justeras. Stadsutvecklingen finansieras inte av kommunalskatten, utan ska vara självfinansierande över tid i enlighet med kommunens finansiella mål.

Konsekvenser för kommunens stadsutveckling finns särskilt inom mål 2: *god service, tillgänglig insamling och engagerade Nackabor* och mål 3: *hållbar och säker*

avfallshantering. Inom respektive mål finns delmål och åtgärder med särskild påverkan och kommunstyrelsens synpunkter på dessa återfinns under respektive rubrik nedan.

Mål 2 god service, tillgänglig insamling och engagerade Nackabor

Under mål 2, *god service, tillgänglig insamling och engagerade Nackabor*, finns flera delmål med bäring på stadsutvecklingen. Två av delmålen (2.2 och 2.3) grundas i lagkrav vilka samtliga projekt redan förhåller sig till, dels att alla hushåll har tillgång till bostadsnära insamling av förpackningar senast år 2025 och dels att avfallsutrymmen ska utformas och dimensioneras så att de möjliggör återvinning av avfallet. Under delmål 2.3 finns åtgärd 21 som handlar om avfallsutredningar i relevanta stadsbyggnadsprojekt. Eftersom detta görs under planprocessen bör det i handlingsplanen framgå att det är planenheten som är ansvarig för detta (inte exploateringsenheterna), i samverkan med Nacka vatten och avfall.

Av delmål 2.4 framgår att, *stationär sopsug ska prövas och möjliggöras i stadsbyggnadsprojekt*. Av planen framgår att ”stationär sopsug bedöms vara ekonomiskt motiverat när antalet anslutna lägenheter är minst cirka 500. Bostäderna behöver inte finnas inom samma kvarter eller detaljplan utan systemet kan med fördel samordnas mellan flera byggherrar och projekt. Målsättningen är att stationära sopsugar projekteras och byggs av byggherren.” Kommunstyrelsen instämmer i att sopsug kan vara ett bra alternativ men projekten måste analysera och utvärdera detta i varje specifikt fall. Målet bör således ändras till att ”*stationär sopsug ska prövas i stadsbyggnadsprojekt*”. Detta eftersom sopsug endast ska möjliggöras där så bedöms lämpligt efter prövning. Målet åtföljs av en åtgärd i handlingsplanen. Texten för denna åtgärd bör ses över och förtydligas i samråd med exploateringsenheterna.

Mål 3, hållbar och säker avfallshantering

Inom mål 3, *hållbar och säker avfallshantering*, finns två delmål som bedöms ha påverkan på stadsutvecklingen: delmål (3.2) *Minst 40 % av grovavfallet materialåtervinns* samt (3.5) *Avfall från bygg- och rivningsverksamhet hanteras resurseffektivt och samordnat för att minska transporter och miljöpåverkan*. I den stadsutveckling som sker i kommunen är många aktörer inblandade i såväl utbyggnad av allmänna anläggningar som bostäder, kontor och välfärdsfastigheter. I byggsektorn uppstår stora mängder blandat avfall och även massor i form av sten, grus, jord mm som behöver tas om hand, sorteras och återanvändas eller deponeras. Det är dock viktigt att notera att alla massor inte är att betrakta som avfall vilket bör förtydligas i planen.

Så som framhålls i planen finns likväl stora miljömässiga och ekonomiska vinster om schaktmassor kan tas om hand lokalt, vilket kommunstyrelsen instämmer i. Det är också kommunstyrelsens ambition att kommunen ska kunna peka ut platser som är lämpliga för masshantering, och en utredning av detta pågår. Vad gäller den specifika siffra som anges i planen avseende mängden schaktmassor är perioden som avses inte längre aktuell till följd av den reviderade genomförandeplaneringen. Förslagsvis tas siffran bort helt från avfallsplanen.

Åtgärd 28 inom målområde 3 handlar om att etablera en permanent kretsloppscentral, eftersom Boo kretsloppscentral (KLC) har tillfälligt bygglov och ligger inom ett område som ska exploateras. Kommunstyrelsen noterar att enheten för strategisk stadsutveckling tillsammans med exploateringsenheten Nacka och Nacka vatten och avfall AB genomför en studie av en lämplig permanent lokalisering av en kretsloppscentral i Boo. Eftersom den tillfälliga placeringen av kretsloppscentralen inte är förenlig med intentionerna i pågående stadsutvecklingsprojekt anser kommunstyrelsen att andra platser behöver utredas skyndsamt.

Även åtgärd 29, *förbättra servicen för grovavfall och sortera ut fler fraktioner till materialåtervinning*, relaterar till möjligheten att etablera en kretsloppscentral då denna åtgärd kräver ytterligare yta inom den nya kretsloppscentralen. Måluppfyllnaden av både åtgärd 28 och 29 förutsätter att en plats med tillräckligt stor markyta finns att tillgå inom Boo kommunal och att marken inte planeras för andra ändamål.

Åtgärd 38 inom målområde 3 handlar om att samordna insamling av byggavfall från olika projekt och lokala platser för insamling av byggavfall. För att genomföra detta krävs ytterligare ytor för att kunna hantera byggavfallet lokalt.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut medför inga särskilda ekonomiska konsekvenser för kommunen. Däremot får vissa av åtgärdsförslagen ekonomiska konsekvenser. För att uppfylla målen behövs nya platser för avfallshantering i kommunen. Utöver utmaningarna att identifiera sådana platser är det sannolikt att dessa platser har en alternativ användning. Om ytor prioriteras för avfallshantering kan detta påverka möjligheten till framtida intäkter samt få konsekvenser för kommunala mål och kostnader.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut medför inte några direkta konsekvenser för barn utan är viktig för alla medborgare och verksamheter i kommunen.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1: Förslag till yttrande remiss ny renhållningsordning

Bilaga 2: Missiv remiss ny renhållningsordning

Bilaga 3: Avfallsplan 2021-2026

Bilaga 4: Handlingsplan

Bilaga 5: Lagar, mål, planer och styrdokument

Bilaga 6: Nuläge och framtida behov

Bilaga 7: Uppföljning avfallsplan 2020

Bilaga 8: Nedlagda deponier

Bilaga 9: Miljökonsekvensbeskrivning

Bilaga 10: Avfallsföreskrifter

Frida Foley
Tillförordnad enhetschef
Enheten för strategisk stadsutveckling

Eleonore Stangenberg
Stadsutvecklingsstrateg
Enheten för strategisk stadsutveckling